

vorige drukken, en bovendien is de tekst ruim 74 blz. grooter geworden. Uit alles blijkt zonneklaar dat de schrijver steeds voortgaat, en met ambitie voortgaat, waar hij maar kan verbeteringen aan te brengen, en steeds tracht de verpleegsters op de hoogte te houden van datgene in de behandeling van zieken wat anders of nieuw is, en wat dezen tot een juist begrip van een goede en doelmatige verpleging dienen te weten.

Toen ik in Februari 1894 het bovengenoemde handboek voor het eerst besprak, heb ik als mijn meening uitgesproken dat het boek zijn weg wel zou vinden, en dat m. i. ook ten volle verdiende. Het feit dat thans, nog geen 10 jaar na het eerste verschijnen, een vierde druk de wereld in gaat, toont overtuigend aan dat het werk door de leerling-verpleegsters gaarne gebruikt wordt. Het moet den schrijver dunkt mij recht aangenaam zijn dat hij in een klein land als het onze zulk een resultaat heeft bereikt, en gaarne wensch ik hem van harte geluk met het succes dat zijn werk tot heden had, een succes dat, als het boek voortdurend, zooals tot heden, „up to date” gehouden wordt, zeker ook in de toekomst er aan verzekerd zal blijven.

Amsterdam, Augustus 1903.

B. H. STEPHAN

INGEZONDEN.

Groningen, 25 Aug. 1903.

Aan het einde van den derden dag der Algemeene Vergadering te Zwolle zijn onaangename opmerkingen gemaakt over het feit, dat de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst niet vertegenwoordigd is geweest bij de plechtige opening van het nieuwe Ziekenhuis te Groningen. Met leedwezen heb ik deze opmerkingen, ook in de pers overgenomen, gelezen en met verwondering heb ik mij afgevraagd, hoe het mogelijk geweest is, dat niemand der aanwezigen daartegen opgekomen is.

Bij de openingsplechtigheid is onze Maatschappij zeer rijkelijk vertegenwoordigd geweest, vooral wanneer men bedenkt dat in vrij beperkte ruimte tal van autoriteiten moesten worden geherbergd. Daar het ziekenhuis door Provincie en Stad gebouwd is, met Rijkssubsidie en door de Stad wordt geëxploiteerd, moesten alle betrokken autoriteiten, een enorm gezelschap, geïnviteerd worden. Trots dit groote aantal zijn door de gastheeren (Stad en Provincie) uitgenoodigd *alle* leden der afdeeling Groningen, van de afdeeling *Oldambt* de Voorzitter, de Vice-Voorzitter, Secretaris, Vice-Secretaris en Penningmeester, van *alle* afdeelingen in Friesland en Drenthe de Voorzitter en de Vice-Voorzitter, tezamen een respectabel aantal. Is dus de geneeskundige wereld bij de opening ruim vertegenwoordigd geweest, door de keuze der personen hebben de gastheeren getoond met onze Maatschappij als organisatie der geneeskundigen rekening te willen houden. Dat daarbij

geen leden van het Hoofdbestuur zijn uitgenoodigd, acht ik zeer gelukkig, want voor die Heeren zouden dan anderen, veel meer bij de zaak betrokken dan zij, moeten zijn voorbijgegaan.

Het zal wel aan de vermoeienissen der drie vergaderdagen liggen, dat geen der aanwezige afgevaardigden uit het Noorden een woord in het midden heeft gebracht. Maar waar de onverdiende opmerkingen zelfs in de couranten zijn opgenomen wenschte ik een woord van protest niet achterwege te houden en hoop ik dat alsnog voor het voorgevallene excuses kunnen worden gemaakt.

Met vriendelijken dank voor de plaatsing dezer regelen,

Uw Dw.

K. F. WENCKEBACH.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

De *Nederlandsche Staats-Courant* van 19 Augustus n°. 193 bevat de bij Koninklijk besluit van 27 Juli ll. goedgekeurde Statuten der Vereeniging tot verbetering der Volksgezondheid te Utrecht. Zij tracht haar doel te bereiken door: 1°. het nasporen, voorkomen en bestrijden van volksziekten; 2°. de verbetering der volksvoeding; 3°. de zorg voor goed drinkwater; 4°. de aanwijzing en opruiming van schadelijk vuil; 5°. de zorg voor goede woningen; 6°. het uitgeven van verslagen en van geschriften welke op de volksgezondheid betrekking hebben; 7°. het ondersteunen en in het leven roepen van instellingen en hulpmiddelen, welke aan de verbetering der volksgezondheid bevorderlijk kunnen zijn.

BUITENLAND.

LONDEN. — Interpellatie over vivisectie. Zeer gewichtige vragen hebben enkele parlamentsleden op het hart gehad betreffende de vivisectie. Een right honorable moest per se weten, of het de Regeering bekend was waar de honden voor de vivisecties vandaan kwamen en, zoo niet, of zij daarnaar geen onderzoek zou kunnen instellen. De Regeering meende, dat een onderzoek in dien geest niet veel nut zou opleveren. Op de vraag van een ander, hoe vaak de justitie gebruik maakt van haar bevoegdheid om ten haren behoefte op dieren proefnemingen te doen verrichten, wist de Regeering te antwoorden, dat alleen in 1883 een Schotsche rechter in een geval van vergiftiging proeven van dien aard had gelast (*Brit. med. Journ.*).

PARIJS. — Syphilis bij dieren. In de *Académie de médecine* is door METCHNIKOFF en ROUX medegedeeld, dat het hun gelukt was een vrouwelijke chimpansee in te enten met virus van een sjanker. Vijf-en-twintig dagen na de inenting aan de clitoris vertoonde zich daar ter plaatse een zweer, die geheel het karakter droeg van het *ulcus durum*, en die weldra gevolgd werd door het ontstaan van indolente bubonen in de liezen. Hoewel zich nog geen secundaire verschijnselen hadden voorgedaan, was METCHNIKOFF over-